

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen

Kemi og Fødevarekvalitet/MAKIR/GUH

Sagsnr.: 2013-29-221-01964/Dep sagsnr: 23278

Den 13. november 2013

FVM 207

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for pesticiderne ametoctradin, azoxystrobin, cyfluthrin, cycloxydim, dinotefuran, fenbuconazol, fenvalerat, fludioxonil, fluopyram, flutriafol, fluxapyroxad, glufosinate-ammonium, imidacloprid, indoxacarb, MCPA, methoxyfenozid, penthiopyrad, spinetoram og trifloxystrobin i eller på specifikke produkter (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget omhandler ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til pesticidrammeforordning nr. 396/2005 for 19 aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse. Maksimalgrænseværdierne foreslås ændret, så de stemmer overens med de grænseværdier, der er fastsat i Codex Alimentarius for stofferne ametoctradin, azoxystrobin, cyfluthrin, cycloxydim, dinotefuran, fenbuconazol, fenvalerat, fludioxonil, fluopyram, flutriafol, fluxapyroxad, glufosinate-ammonium, imidacloprid, indoxacarb, MCPA, methoxyfenozid, penthiopyrad, spinetoram og trifloxystrobin. For 18 aktivstoffer sættes maksimalgrænseværdierne op fra den analytiske detektionsgrænse eller fra den hidtidige maksimalgrænseværdi. For et aktivstof sker kun justeringer af detektionsgrænsen. Der er gennemført risikovurderinger for de anførte stoffer, og de ændrede maksimalgrænseværdier vurderes sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevareinstituttet har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter. Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFAH) den 18. – 19. november 2013. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan derfor støtte forslaget.

Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 18. – 19. november 2013.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (forordning 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrødepesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid.
- anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden.
- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi.

- implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU.
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- planlagt revurdering af pesticidet.
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening).
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne ametoctradin, azoxystrobin, cyfluthrin, cycloxydim, dinotefuran, fenbuconazol, fenvalerat, fludioxonil, fluopyram, flutriafol, fluxapyroxad, glufosinate-ammonium, imidacloprid, indoxacarb, MCPA, methoxyfenozid, penathiopyrad, spinetoram og trifloxystrobin. For disse stoffer foreslås maksimalgrænseværdierne ændret, så de stemmer overens med de grænseværdier, der er fastsat i Codex Alimentarius.

Nedenfor er angivet hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra den analytiske detektionsgrænse (ny maksimalgrænseværdi), samt hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra en værdi højere end den analytiske detektionsgrænse (maksimalgrænseværdien sættes op).

Grænseværdier som følge af implementering af Codex Alimentarius-grænseværdier i EU:

- For ametoctradin sættes maksimalgrænseværdien op for spisedruer, druer til vinframstilling og humle.
- For azoxystrobin sættes ny maksimalgrænseværdien for stjernefrugt
- For cycloxydim sættes ny maksimalgrænseværdi for kirsebær, dadler og andre i gruppen af stenfrugter, ris, følgende dele fra svin: kød, fedt, lever, nyre, indmad, følgende dele fra kvæg: kød, fedt, lever, nyre, indmad, følgende dele fra får: kød, fedt, lever, nyre, indmad, følgende dele fra geder: kød, fedt, lever, nyre, indmad, følgende dele fra hest: kød, fedt, lever, nyre, indmad, og følgende dele fra kanin, kænguru og hjort: kød, fedt, lever, nyre, indmad.
- For cycloxydim sættes maksimalgrænseværdien op for jordbær, kartofler, gulerødder, knoldselleri, løg, tomater og chili, romaine-salat, bønner med bælg, ærter med bælg, ærter uden bælg, porrer, bønner uden bælg, tørrede ærter, hørfrø, solsikke, rapsfrø, og sojabønner uden bælg.
- For cyfluthrin sættes ny maksimalgrænseværdi for sojabønner.
- For cyfluthrin sættes maksimalgrænseværdien op for svinekød, oksekød, fårekød, gedekød, hestekød, kaninkød, kængurukød og hjortekød.
- For dinotefuran sættes ny maksimalgrænseværdi for ferskner, spisedruer, druer til vinframstilling, tranebær, løg, forårsløg, havekarse, bladselleri, bomuldsfrø, ris, svinekød, svinelever, svinenyre, svineindmad, oksekød, okselever, oksenyre, okseindmad, fårekød, fårelever, fårenyre, fåreindmad, gedekød, gedelever,

gedenyre, gedeindmad, hestekød, hestelever, hestenyre, hesteindmad, fjerkrækød, fjerkrælever, fjerkrænyre, fjerkræindmad, hele gruppen af dyremælk, hele gruppen af fugleæg, samt kød, lever, nyre og indmad fra kanin, kænguru og hjort.

- For fenbuconazol sættes maksimalgrænseværdien op for hele gruppen af kernefrugt.
- For fenbuconazol sættes ny maximal grænseværdi for chili, peanuts, svinelever, svinenyre, svineindmad, okselever, oksenyre, okseindmad, fårelever, fårenyre, fåreindmad, gedelever, gedenyre, gedeindmad, hestelever, hestenyre, hesteindmad, samt lever, nyre og indmad fra kanin, kænguru og hjort.
- For fenvalerat sættes ny maksimalgrænseværdi for mango.
- For fludioxonil sættes maksimalgrænseværdien op for mango.
- For fluopyram sættes ny maksimalgrænseværdi for kokosnødder og fjerkræindmad.
- For fluopyram sættes maksimalgrænseværdien op for bananer, gulerødder, peanuts, svinekød, oksekød, fårekød, fårelever, gedekød, gedelever, hestekød, fjerkræ kød, samt kød fra kanin, kænguru og hjort, hele gruppen af dyremælk og hele gruppen af fugleæg.
- For flutriafol sættes ny maksimalgrænseværdi for spisedruer.
- For fluxapyroxad sættes maksimalgrænseværdien op for hele gruppen af kernefrugt, bønner med bælg, bønner uden bælg, ærter med bælg, ærter uden bælg, linser, tørrede ærter, okselever, fårelever, samt kød, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter fra kanin, kænguru og hjort, svinelever, svinenyre, fjerkrækød, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter, hele gruppen af dyremælk, hele gruppen af fugleæg, samt honning, mælk og æg.
- For fluxapyroxad sættes ny maksimalgrænseværdi sættes for kartofler, hele gruppen af Solanacea, suktermajs, svinekød, svinelever, svinenyre, spiselige slagtebiprodukter fra svin, oksekød, oksenyre, spiselige slagtebiprodukter fra okse, fårekød, fårenyre, spiselige slagte biprodukter fra får, gedekød, gedenyre, spiselige slagtebiprodukter fra ged og andet, hestekød, heste lever, heste nyre, spiselige slagtebiprodukter fra hest, kød, fedt, lever, nyre og spiselige slagte biprodukter fra fjerkræ, kød, lever, nyre, spiselige slagtebiprodukter fra kanin, kænguru og hjort.
- For glufosinat-ammonium sættes ny maksimalgrænseværdi for spisedruer, asparges, bomuldsfrø, ris og sukkerroe.
- For imidacloprid sættes maksimalgrænseværdien op for bønner uden bælg og tørrede ærter.
- For imidacloprid sættes ny maksimalgrænseværdi for linser, lupiner og andre tørrede bælgfrugter.
- For indoxacarb sættes maksimalgrænseværdien op for havesalat.
- For MCPA sættes ny maksimalgrænseværdi for byg, havre, rug, hvede, fedt, lever, nyre og spiselig slagtebiprodukter fra svin, fedt, lever, nyre og spiselige slagte biprodukter fra kvæg, fedt, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter fra får, fedt, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter fra ged, fedt, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter fra hest, fedt, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter fra kanin, kænguru og hjort.

- For methoxyfenozid sættes maksimalgrænseværdien op for hele gruppen af citrusfrugter, samt kød, fedt, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter fra følgende dyr: svin, kvæg, får, ged, hest, kanin, kænguru og hjort.
- For methoxyfenozid sættes ny maksimalgrænseværdi for ærter med bælg og tørrede ærter.
- For penhiopyrad sættes ny maksimalgrænseværdi for kokosnød, pinjekerner, okra og andre solanacea, suktermajs og tørrede bælgfrugter.
- For penhiopyrad sættes maksimalgrænseværdien op for kartofler, forårsløg og rød sennep.
- For spinetoram sker kun justeringer af detektionsgrænsen, så grænsen svarer til, hvad man teknisk kan måle.
- For trifloxystrobin sættes maksimalgrænseværdien op for jordbær, auberginer, havasalat.
- For trifloxystrobin sættes ny maksimalgrænseværdi for radiser, rød sennep og asparges.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftskomiteproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervs-mæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering af forslaget og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier. DTU Fødevareinstituttet bemærker, at Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette.

Der forskes internationalt og på DTU Fødevareinstituttet i kombinationseffekter, og der eksisterer et betydeligt vidensgrundlag, når det gælder kombinationseffekter for pesticidrester. Der findes imidlertid ikke på nuværende tidspunkt en systematisk harmoniseret metode til at vurdere eventuelle kombinationseffekter af grupper af pesticider. Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode. Der arbejdes i Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), med dansk

deltagelse, målrettet på at udvikle en sådan metode til risikovurdering af kombinationseffekter for pesticidrester.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter i forbindelse med fastsættelse af maksimalgrænseværdier har DTU Fødevareinstituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssig bekymring.

Fødevestyrelsen finder på baggrund af vurderingerne fra Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) og DTU Fødevareinstituttet, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Biodynamisk Forbrugersammenslutning har indsendt hørings svar med det hovedbudskab, at alle fødevarer skal være biodynamiske eller økologiske for at undgå gift i fødevarer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V. Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

For alle stofferne er det vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen kan støtte forslaget.

Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.